

לתקוע על סדר מלכיות זכרונות ושופרות של מנחה, ולשיטות אלו צריך להעמיד המשנה בשכבר התפלל תפילת המנחה].

הא דתיקנו לתקוע על סדר הברכות אי מעכב

משנה. סדר תקיעות וכו'. הנה קיי"ל דתקיעות מעכבות זו את זו. ואם אינו יכול לתקוע תשע קולות אין שום ענין לתקוע מקצתן, דבמקצת תקיעות לא מקיים שום מצוה, וכן הברכות מעכבות זו את זו.

ונסתפקתי אם מה שתיקנו לתקוע על סדר הברכות, אם גם בדין זה מעכבות זא"ז, והיינו כגון שהתפללו מוסף ולא היה להם שופר וכשהגיע הש"ץ לזכרונות נודמן להם שופר והספק הוא האם יש ענין לתקוע לכל הפחות על סדר זכרונות ושופרות (ולהשלים אח"כ עוד עשר קולות) או שאין כבר שום ענין לתקוע על סדר הברכות, כיון דבלא"ה לא יתקעו על סדר כולן.

אם גוערין במי ששח עד שלא יתקע על סדר ברכות

משנה שם. כתב הר"ף וז"ל, קא חזו רבנן שגוערין בזה ששח עד שלא יתקע על סדר ברכות אבל לחזור ולברך אינו חוזר, וכ"כ שאר פוסקים. והרז"ה השיג על זה וכתב שאין לגעור במי ששח, והביאו הר"ן כאן ומסיים ואטו מי שיתחיל לבדוק חמצו כלום אסור לו לדבר עד שיגמור חיובו, א"כ בוא ונאמר שאף מי שמברך המוציא יהא אסור לדבר עד שיגמור סעודתו וכו', ויש שכתבו ליישב הר"ף וש"פ משום דתקיעות דמעומד אינן באותו גדר חיוב כמו תקיעות דמיושב שאלו מדאורייתא ואלו מדרבנן, וכיון שאין גדר חיובן שוה לכך כל שלא התחיל בתקיעות דמעומד הריהו דומה לתוקע בין הברכה לבין תחילת המצוה.

לתנא דמתני' כמ"ד בגמ' אחת או שתיים מד"ת והשאר מדברי סופרים, וטעמא דתיקנו רבנן ג' תר"ת כדי להשוות מלכיות זכרונות ושופרות לתקיעותיהן, וכמו שפירש"י להלן והשתא סד"א דמי שאינו תוקע על סדר הברכות סגי ליה בתקיעות של תורה קמ"ל.

והשפ"א כתב עפ"י דעת הפוסקים דהא דארי"ח לעיל (ט"ז:) דתוקעין כשהן יושבין וכשהן עומדין, כשיושבין הוא חיוב דאורייתא, וכשעומדין הוא תקנה קבועה מדרבנן לתקוע על סדר הברכות לבד תקיעות הראשונות והוו ב' מצוות, וא"כ הוי ס"ד דגם מי שאינו תוקע על סדר הברכות, מ"מ צריך לתקוע ו' פעמים תר"ת (היינו ב"פ כל סדר התקיעות) קמ"ל דאינו צריך.

עוד דרך י"ל בזה דסד"א דעכ"פ יהא צריך לחזור ולומר הפסוקים של מלכיות זכרונות ושופרות (בלי הברכות) כדי שיתקע על סדר הפסוקין, קמ"ל דלא תיקנו אלא כשזה בתוך מטבע הברכות. והוצרך התנא להזכיר דתוקע שלש פעמים דהיינו בזא"ז, ובאמת לפי"מ דנקט היום תרועה (לעיל ע"א) דסדר מלכיות זכרונות ושופרות הוו מה"ת, א"כ קשה למה באמת לא יתחזר ויאמר הפסוקים כדי שיתקע על סדר הפסוקים. אלא אם נאמר דגם לדבריו דהזכרת מלכיות זכרונות ושופרות הן מה"ת, מ"מ מה דצריך לתקוע על סדר מלכיות וכו', זה אינו אלא מדרבנן, והם לא תיקנו אלא על סדר מטבע של ברכות וכו"ל.

וילכ"י לשיטות המובאות בראשונים ע"י לעיל ל"ב: מהרז"ה דבכל התפלות של ר"ה אומרין מלכיות זכרונות ושופרות, וא"כ י"ל דקמ"ל מתני' דמי שלא תקע במוסף אי"צ לתקוע במנחה אלא תוקע שלא על סדר ברכות, ומשום דלא תיקנו אלא על מוסף. ונ"ל דנראה דלפי שיטה זו אם באמת עדיין לא התפלל מנחה צריך